

KATARZYNA KOZIEŁ-KOZŁOWSKA
KANCELARIA ADWOKACKA

1. Reklama kancelarii prawniczej w Internecie

REKLAMA KANCELARII ADWOKACKIEJ

Adwokat musi działać z poszanowaniem norm zawartych w Kodeksie Etyki Adwokackiej. Jedną z takich norm, jest przepis §23 powołanej regulacji, który wskazuje, iż „Adwokata obowiązuje zakaz korzystania z reklamy”. Powyższe oznacza, iż w korporacji adwokackiej co do zasady obowiązuje bezwzględny zakaz reklamy. Niemniej jednak, należy pamiętać o bardzo ważnej kwestii, która ma istotne znaczenie dla prowadzenia działalności przez każdego adwokata, mianowicie aby nie mylić zakazu reklamy z prawem do informowania o prowadzonej działalności prawniczej.

Powszechnie przyjętą możliwością informowania o bycie Kancelarii Adwokackiej jest umieszczenie tablic informacyjnych, aczkolwiek § 23a ust. 2 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu określa katalog czynności dopuszczalnych w ramach działalności informacyjnej i są to takie działania jak: umieszczanie informacji o działalności na dokumentach firmowych, jak również złożenie oferty w postępowaniu o charakterze przetargu bądź też konkursu oraz wszelkie inne oferty złożone na wyraźną i jasną prośbę potencjalnego klienta. Dodatkowo dopuszczalne jest zamieszczanie informacji prasowych bezpośrednio związanych z udzielaną pomocą prawną według zasad opracowanych przez Naczelną Radę Adwokacką. Ponadto w ramach działalności informacyjnej istnieje możliwość zamieszczania wpisów w książkach adresowych i w książkach telefonicznych, jak również dopuszczalne jest przesyłanie informacji za pomocą elektronicznych środków komunikacji (np. email) na prośbę klienta. Co istotne, adwokaci mają również możliwość prowadzenia własnych stron internetowych, na których mogą umieścić informacje i dane w przedmiocie własnej działalności zawodowej oraz mogą umieszczać informacje o tej stronie w katalogach i wyszukiwarkach, z czego z pewnością warto korzystać. Istnieje również możliwość wydawanie broszur bądź różnego rodzaju informatorów przez środowisko adwokackie.

W doktrynie przyjęło się, iż za sprzeczne z godnością zawodu i niedopuszczalne działania reklamowe jest uważane korzystanie z usług pośredników ds. reklamy, narzucanie potencjalnym odbiorcom swoich usług, jak również pozyskiwanie klientów w sposób niezgodny z zasadami lojalności i koleżeństwa w stosunku do innych członków palestry.

ul. Batalionów Chłopskich 77/6, 25-671 Kielce
tel. 604 205 579
kozlowska@adwokat-kielce.com

KATARZYNA KOZIEŁ-KOZŁOWSKA

KANCELARIA ADWOKACKA

Nadto, za takie niedozwolone praktyki uznawane jest również umieszczanie reklam w źródłach masowego przekazu takich jak prasa, TV, radio, Internet itp. Podkreślić należy, iż nie tylko umieszczanie reklam w źródłach masowego przekazu jest niedopuszczalne ale również reklamowanie prowadzonej przez siebie działalności adwokackiej w czasie danej transmisji bądź podczas wystąpień w środkach masowego przekazu powyżej przykładowo wymienionych¹.

Istotne znacznie dla środowiska adwokackiego w kwestii reklamy ma wydane w dniu 22 października 2016 r. orzeczenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury w sprawie o sygn. akt WSD 120/15. Powołane orzeczenie wskazało, iż należy złagodzić obowiązujący zakaz reklamy. Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej uniewinnił obwinioną od zarzucanego jej czynu i wskazał, przy tym, że adwokat nie odpowiada dyscyplinarnie za korzystanie z reklamy, a tylko za reklamy sprzeczne z prawem publicznym, w tym unijnym, oraz z zasadami etyki i godności zawodu. W treści orzeczenia powołano się m.in. na treść art. 24 Dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 12 grudnia 2006 r., którym zobligowano państwa członkowskie UE do zniesienia bezwzględnych i całkowitych zakazów związanych z informacjami handlowymi dostarczonymi przez zawody regulowane, w tym zawody prawnicze. Niemniej jednak, w Polsce § 23 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu nie został uchylony, a co za tym idzie nadal obowiązuje.

W treści orzeczenia wyraźnie wskazano, iż w ocenie sądu umieszczenie informacji na stronach internetowych nie jest złamaniem zakazu określonego w §23 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu, a wręcz przeciwnie jest dozwolone działając w oparciu o §23a pkt. 2 lit. f powołanego Zbioru Zasad Etyki.

Ogólna informacja dla klienta potrzebującego i poszukującego pomocy prawnej jest dozwolona. Podkreślić należy, iż Komisja Etyki Naczelnej Rady Adwokackiej w swoim stanowisku z dnia 26 marca 2014r. jasno wskazała, iż w dobie rozwoju techniki, konieczne jest umożliwienie adwokatom informowania o swojej działalności adwokackiej w Internecie, gdyż nie narusza to zasad etyki i godności zawodu i jest zgodne z zasadą koleżeńskości. Niemniej jednak, pamiętać należy, iż adwokat w swej

¹ S. Nowakowski, B. Koczetkow, *Reklama adwokacka w Polsce i za granicą. Przyczynek do dyskusji na tle wybranych rozwiązań obcych*, „Palestra” 7-8 2004, Pismo Adwokatury Polskiej, s. 145.

KATARZYNA KOZIEŁ-KOZŁOWSKA

KANCELARIA ADWOKACKA

działalności informacyjnej, nie może przekroczyć pewnych granic, poprzez narzucanie swej oferty osobom, które nie poszukują i nie potrzebują bezpośredniego kontaktu z danym adwokatem.

W jednej z izb powołano Zespół ds. Przeciwdziałania Niedozwolonym Praktykom Świadczenia Usług Prawniczych powstały w celu monitorowania i kontrolowania Internetu pod względem naruszania zakazu reklamowania obowiązującego adwokatów w Internecie. Jedna z opinii prawnych powołanego zespołu, wskazuje, iż nie zawsze korzystanie z Google AdWords jest naruszeniem obowiązującego zakazu reklamy. Dokonując oceny czy naruszono taki zakaz, należy pochylić się nad sposobem i celem korzysta z tego typu usługi. Istotne jest, iż nie w każdym przypadku okaże się, że naruszenie zakazu faktycznie miało miejsce, gdyż weryfikacja sposobu sformułowania oferowanych usług dany podmiot wykaże, czy zawiera elementy ocenne i jakie wyrazy wyróżniające są wyodrębnione. Analizie podlega nie tylko sam fakt skorzystania z takiego źródła ale również kontekst, w jakim użyto tej informacji oraz czy wykracza wykorzystana informacja poza dozwolony sposób informacji.

Odnosząc się do kwestii płatności, za publikację informacji o działalności adwokackiej, powołać należy z §23b pkt 6 Kodeksu Etyki Adwokackiej, który jasno wskazuje, iż za takie działania adwokat nie może płacić żadnego wynagrodzenia z wyjątkiem rozsądnych kosztów publikacji informacji. Odpłatność za tego typu świadczenie jest zatem ograniczona, aczkolwiek nie jest wykluczona. Niemniej jednak Sąd Najwyższy wskazał, iż zlecenie odpłatne wykonania usługi, która spowoduje, iż Kancelaria zyska bardziej widoczne i preferencyjne miejsce w porównaniu do innych kancelarii, jest niewątpliwie naruszeniem dyscyplinarnym².

Ważne jest zatem aby nie mylić informowania z reklamowaniem, aby nie przekraczać granicy narażającej na ewentualną odpowiedzialność dyscyplinarną. Zbiór Zasad Etyki i Godności Zawodu w §23a pkt 2 lit. f) jasno wskazuje, że adwokat może informować o świadczonych przez siebie usługach prawnych jednak w sposób i za pomocą środków zgodnych z przyjętymi regułami i standardami określonymi w powołanym zbiorze. Adwokat może zatem, umieszczać jasne informacje na stronach internetowych dot. pomocy prawnej oraz umieszczać dane o swojej stronie w katalogach i wyszukiwarkach w tym takiej wyszukiwarce jak Google.

REKLAMA KANCELARII RADCY PRAWNEGO

Kodeks Etyki Radców Prawnych w przeciwieństwie od Kodeksu obowiązującego adwokatów, nie zawiera odgórnego bezwzględnie zakazu reklamy.

² Sąd Najwyższy II Wydział Izby Dyscyplinarnej, Postanowienie z dnia 8 stycznia 2019 roku, *sygn. II DSI 9/18*

ul. Batalionów Chłopskich 77/6, 25-671 Kielce

tel. 604 205 579

kozłowska@adwokat-kielce.com

KATARZYNA KOZIEŁ-KOZŁOWSKA

KANCELARIA ADWOKACKA

Treść art. 31 Kodeksu Etyki Radców Prawnych wskazuje, iż informowanie o wykonywaniu zawodu oraz działalności z nim związanej jest uprawnieniem przysługującym radcy prawnemu. W powołanym kodeksie, odnajdujemy również definicję pojęcia informowanie, które oznacza inicjowane przez radcę prawnego działanie niestanowiące bezpośredniej propozycji zawarcia umowy z konkretnym klientem, bez względu na jego formę, treść i środki techniczne. Ważne jest, że zakres informacji, które mogą być przekazywane jest katalogiem otwartym, co za tym idzie jest to jedynie przykładowe wyliczenie.

Radcowie prawni jako zawód poszanowania społecznego mają pewne ograniczenia w zakresie udzielanych informacji, a mianowicie obowiązuje ich zakaz informowania sprzecznego z prawem, dobrymi obyczajami i zasadami współżycia społecznego, jak również naruszającego godność zawodu radcy prawnego. W szczególności zakazane jest informowanie niezgodnego ze stanem faktycznym lub wprowadzające w błąd, naruszające tajemnicę zawodową. Dodatkowo niemożliwe jest korzystanie z prawa do informowania, w sytuacji gdy ogranicza to potencjalnemu klientowi swobodę wyboru podmiotu, który będzie świadczył pomoc prawną, polegającego przykładowo na powoływaniu się na osobiste wpływy, znajomości lub szczególne więzi. Radca prawny nie może realizując prawo informacyjne wykorzystać łatwowierności innej osoby, nadużyć jej złego położenia i jej zaufania jak również nie może wywierać presji. Zakazane jest również udzielanie nierzetelnych obietnic lub gwarancji w celu pozyskania klientów.

REKLAMA

KANCELARII KOMORNICZYCH I KANCELARII NOTARIALNYCH

W tym miejscu porównać należy korporację adwokatów oraz radców prawnych z innymi prawniczymi zawodami, które mają jeszcze bardziej rygorystyczne reguły dotyczące reklamy. Komornicy i notariusze to osoby zaufania publicznego, działające w imieniu państwa, a co za tym idzie, mimo, iż prowadzą działalność gospodarczą, obowiązuje ich bezwzględny zakaz reklamy osobistej. Powyższe jest wynikiem specyficznego charakteru prowadzonych przez nich działalności.

Kodeks Etyki Zawodowej Komornika Sądowego w § 17 jasno wskazuje, iż komornika obowiązuje zakaz stosowania reklamy, w tym osobistej, w jakiegokolwiek postaci. W pierwszej kolejności odniosę się do zawodu komornika sądowego, wskazując, iż komorników obowiązuje całkowity zakaz reklamy, niemniej jednak Kodeks Etyki Zawodowej Komornika zezwala na informowanie o prowadzonej kancelarii za pośrednictwem własnej strony internetowej, przy zastrzeżeniu, że nie może mieć ona charakteru promocyjnego. Podobnie

ul. Batalionów Chłopskich 77/6, 25-671 Kielce

tel. 604 205 579

kozlowska@adwokat-kielce.com

KATARZYNA KOZIEŁ-KOZŁOWSKA

KANCELARIA ADWOKACKA

jak w pozostałych izbach, komornicy nie mogą podejmować działań nieuczciwej konkurencji, a także nie mogą brać udziału w relacjach medialnych, które odnoszą się do dokonywanych przez nich czynności służbowych. Istotne znaczenie analizując zakaz reklamy w zakresie kancelarii komorniczych ma również § 26 Kodeksu Etyki odnoszący się do powstrzymania się przez komorników od jakichkolwiek form i praktyk nieuczciwej konkurencji zawodowej.

Notariusz podobnie do komornik, jest również osobą zaufania publicznego, zaś sporządzone przez niego dokumenty mają moc i charakter dokumentu urzędowego. Kodeks Etyki Zawodowej Notariusza w art. od 25 do 27, reguluje kwestię reklamy usług notariuszy. Zgodnie treścią powołanych artykułów notariusz nie może reklamować się, jak również, nie może zachęcać do skorzystania ze świadczonych przez niego usług. W przypadku notariuszy obowiązuje bezwzględny zakaz reklamy. Każdy, nawet najmniejszy przejaw reklamy w myśl powołanych przepisów interpretowany jest jako naruszenie uczciwej konkurencji i jest czynem niedozwolonym. Notariusz bowiem, w żaden sposób nie może zabiegać o potencjalnych klientów, a jakiegokolwiek informacje na temat notariuszy przekazywane są jedynie przez organy samorządowe powołanej grupy prawniczej.

Regulacje i zasady odnoszące się do reklamy w zawodzie notariusza, odnajdujemy również w Uchwale nr IX/38/2016 Krajowej Rady Notarialnej z dnia 25 kwietnia 2016 r. w sprawie stron internetowych notariuszy oraz informacji udostępnianych w Internecie. Notariusz **nie może zlecać sztucznego pozycjonowania strony internetowej**, jak również zabronione jest stosowanie bądź przyzwalanie na wprowadzanie w jego imieniu mechanizmów, oprogramowań i innych możliwości, które w konsekwencji doprowadzić mogą do zmiany pozycji strony internetowej danego notariusza.

Dozwoloną formą informacyjną w zawodzie Notariusza, posiadanie swojej strony internetowej o wyłącznie informacyjnym charakterze (z zastrzeżeniem przepisów odnoszących się do jej treści), strony mające charakter promocyjny są niedopuszczalne. Zabronione jest zamieszczanie na tej stronie treści i wpisów, które namawiałyby do skorzystania z usług tejże kancelarii lub wyróżniałyby ją w stosunku do innych kancelarii. Dodatkowo notariusz może prowadzić bloga, który będzie blogiem o charakterze eksperckim, zaś materiały na nim publikowane i dodawane posty będą dotyczyć czynności notarialnych. Kancelarie notarialne mają również możliwość zamieszczania tablic informacyjnych z danymi kancelarii tj. siedziby i miejsca wykonywanej działalności.

ul. Batalionów Chłopskich 77/6, 25-671 Kielce
tel. 604 205 579
kozlowska@adwokat-kielce.com